

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

พื้นฐานการนิเทศ ทักษะ เทคนิคและกระบวนการนิเทศการศึกษา

กิจกรรมหน่วยย่อยที่ 2.1 พื้นฐานการนิเทศการศึกษา

(เวลา 3 ชั่วโมง)

ดร. เจตนา เมืองมุด

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

วัตถุประสงค์

- ❑ เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ และ ความรู้ที่จำเป็นในการนิเทศ
- ❑ เพื่อสร้างความตระหนัก ถึงความสำคัญของศาสตร์ การนิเทศ และความรู้ที่จำเป็นในการนิเทศที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ขอบข่ายเนื้อหา

---

1. ศาสตร์การนิเทศการศึกษา
2. ความรู้พื้นฐานจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

ศาสตร์การนิเทศการศึกษา

แนวคิดและความหมายของการนิเทศการศึกษา

และกระบวนการนิเทศการศึกษา

แนวคิดและความหมายของการนิเทศการศึกษา

แนวคิดและความหมายของการนิเทศการศึกษา

แนวคิดการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน

ปัจจุบัน การนิเทศการศึกษามีขอบเขตและความหมายกว้างออกไป จุดเน้นในปัจจุบันจะคำนึงถึงทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่จะทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

Goldhammer and Others (1980) ได้สรุปคำจำกัดความการนิเทศไว้ว่า เป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครูหรือครูแนะแนวโรงเรียน ให้มีการพัฒนาที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ในการนิเทศปัจจุบัน การนิเทศได้พยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

ความหมายของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

Glickman (1985) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง

1. หน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องปรับปรุงการสอน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือโดยตรงกับครู (Direct Assistance to Teachers)
2. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) การให้บริการเสริมวิชาการ (In service Training)
3. การพัฒนากลุ่ม (Group Development)
4. การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความหมายของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) กล่าวว่า การนิเทศ เป็น การช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู ผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษา ให้เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและพัฒนาทักษะในวิชาชีพให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพสูง

ความหมายของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ชาญชัย อาจินสมาจารย์ (2547) ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่อยู่นิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวเขา (ครูและนักเรียน) ตลอดจนสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

ความหมายของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอน การชี้แนะ การใช้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกับครู รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา และการนิเทศการศึกษา เป็นความต้องการความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียน

สรุป

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

**ความจำเป็น
ความมุ่งหมาย ขอบเขต
และหลักสำคัญ
ของงานนิเทศการศึกษา**

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสถานศึกษา เนื่องจากสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้การศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงตาม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง และมาตรฐานหลักสูตรของชาติ

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

ครูผู้สอน คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน

การช่วยเหลือครู ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนให้ดีขึ้น

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2547) ได้กล่าวถึงความจำเป็น
ของการนิเทศการศึกษา ไว้ 5 ข้อ ดังนี้

**1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการ
ให้บริการทางวิชาการ**

**2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญ
งอกงามของครู**

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครู
ในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็น
บุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ
5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำ
ทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย

สุทธนู ศรีไสย์ (2549) กล่าวถึงความจำเป็นของการ

นิเทศการศึกษา ว่าการนิเทศการศึกษาสามารถเป็น
ประโยชน์ต่อครูได้ 5 ข้อ ดังนี้

1. การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผล
การทำงานได้ด้วยตนเอง

---

3. การนิเทศช่วยครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
ซึ่งกันและกัน

4. การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำ
จุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน

5. การนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ท้าทายความสามารถ
ของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะ
ปฏิบัติงาน

สรุปความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ และเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยการนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่ออนาคต

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

เยาพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การนิเทศ
การศึกษามีจุดมุ่งหมาย 5 ข้อ คือ

1. เพื่อช่วยเหลือ ประสานงานในด้านวิชาการภายใน
โรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอน
ของครูให้มีประสิทธิภาพ

---

3. เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพของการศึกษา
ของโรงเรียน

4. เพื่อปรับปรุงและประเมินผลการเรียนการสอน
ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพครู

5. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ได้

ระบุถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ครู

2. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและเสริมสร้างสมรรถภาพ
ด้านการสอนให้แก่ครู

3. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของครูโดยใช้
กระบวนการกลุ่ม

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในตำแหน่งวิชาชีพ

สรุป

ความมุ่งหมายของการนิเทศ มุ่งที่จะพัฒนา
ครูเป็นสำคัญ เพื่อให้ครูวิเคราะห์ปัญหา หา
แนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มี
ประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งผลต่อการ
พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ขอบเขตการนิเทศการศึกษา

Oliva and Pawlas (2001) ได้กำหนดขอบเขตการ
นิเทศการศึกษาที่สำคัญ 3 เรื่อง คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาการสอน
3. การพัฒนาบุคลากร

ขอบเขตการนิเทศการศึกษา

Harris (1985) ได้แบ่งขอบเขตการนิเทศไว้ 10 เรื่อง
คือ

1. งานพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum)
2. การจัดระบบการเรียนการสอน
(Organizing for Instruction)
3. การจัดเตรียมบุคลากร (Providing Staff)

ขอบเขตการนิเทศการศึกษา

4. การจัดการอำนวยความสะดวก

(Providing Facilities)

5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials)

6. การฝึกอบรมครูประจำการ

(Arranging for in-service education)

7. การปฐมนิเทศคณะทำงาน

(Orienting staff members)

ขอบเขตการนิเทศการศึกษา

- 8. การจัดบริการพิเศษที่เกี่ยวกับนักเรียน
(Relating Special pupil services)**
- 9. การพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน
(Developing public relation)**
- 10. การประเมินผลการเรียนการสอน
(Evaluation instruction)**

สรุป

ขอบเขตการนิเทศการศึกษา ที่สำคัญ 7 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
2. ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาบุคลากร
4. ด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
6. ด้านการจัดบริการพิเศษที่เกี่ยวกับนักเรียน
7. ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน

หลักการของการนิเทศการศึกษา

Burton and Brueckner ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยหลักการ 10 ข้อ ดังนี้

1. **หลักของการมีภาวะผู้นำ (Leadership)** คือ การใช้อิทธิพลของบุคคลที่จะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเป็นไปตามเป้าประสงค์
2. **หลักความร่วมมือ (Cooperation)** คือ การกระทำร่วมกัน และรวมพลังทั้งหมดเพื่อแก้ปัญหาด้วยกัน
3. **หลักการเห็นใจ (Considerateness)** คือ การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงตัวบุคคลที่ร่วมงานด้วยการเห็นใจ จะทำให้ตระหนักในคุณค่าของมนุษยสัมพันธ์

หลักการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

4. **หลักการสร้างสรรค์ (Creativity)** คือ การนิเทศการศึกษา จะต้องทำให้ครูเกิดพลังที่จะคิดเริ่มสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ หรือทำงานด้วยตนเองได้
5. **หลักการบูรณาการ (Integration)** เป็นกระบวนการซึ่งรวมสิ่งกระจัดกระจายให้สมบูรณ์มองเห็นได้
6. **หลักการมุ่งชุมชน (Community)** เป็นการแสวงหาปัจจัยที่สำคัญในชุมชน และการปรับปรุงปัจจัยเหล่านั้น เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น

หลักการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

7. **หลักการวางแผน (Planning)** หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ ซึ่งเกี่ยวกับการแสวงผลในอนาคตการกำหนดจุดประสงค์ที่ ต้องการล่วงหน้า การพัฒนาทางเลือกเพื่อปฏิบัติให้บรรลุถึง จุดประสงค์และการเลือกทางปฏิบัติให้เหมาะสมที่สุด

8. **หลักการยืดหยุ่น (Flexibility)** หมายถึง ความสามารถที่จะถูก เปลี่ยนแปลงได้ และพร้อมอยู่เสมอที่จะสนองความต้องการ สภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

9. **หลักวัตถุวิสัย (Objectivity)** หมายถึง คุณภาพที่เป็นผลจาก หลักฐานตามสภาพความจริงมากกว่าความเห็นบุคคล

หลักการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

---

10. หลักการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การหาความจริงโดยการวัดที่แน่นอน และหลายอย่าง

หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา

Bruton and Brueckner ได้สรุปหลักการนิเทศ
การศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์
3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์

ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา

บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเป็นศึกษานิเทศก์
แต่ผู้เดียว ในปัจจุบันผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษามีหลายกลุ่ม คือ

1. ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาโดยตำแหน่ง
2. ผู้บริหารสถานศึกษา
3. ครู ที่ช่วยเหลือ แนะนำแก่เพื่อนครูด้วยกัน
4. ผู้เชี่ยวชาญ บุคคลที่สถานศึกษาเชิญเข้ามา เพื่อช่วยเหลือ
แนะนำ ให้ความรู้กับครูที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สอน
5. ผู้บริหารการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวถึง
กระบวนการนิเทศว่า หมายถึง ขั้นตอนในการ
ดำเนินงานและการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างมีระบบ
มีการประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับงานที่
ต้องทำ การออกแบบงาน การประสานงาน ตลอดจน
การอำนวยความสะดวกให้งานลุล่วงไปได้

กระบวนการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(2534) ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการนิเทศ
การศึกษา หมายถึง การจัดลำดับขั้นตอนการ
ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารและบุคลากรใน
โรงเรียนที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง

สรุป

สรุปแล้วกระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นการ
จัดลำดับขั้นตอนทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและผู้รับ
การนิเทศ ที่จะต้องทำงานเกี่ยวข้องกันอย่างมีระบบ
และต่อเนื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้
การปฏิบัติงานบรรลุผลตามจุดประสงค์และมี
ประสิทธิภาพ

กระบวนการนิเทศการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนด
ขั้นตอนกระบวนการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องไว้ 5
ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศการศึกษา

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

ขั้นที่ 5 การประเมินผล

กระบวนการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2536) ได้สรุปกระบวนการนิเทศการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ 9 ขั้นตอน หรือกระบวนการ 9 ร่วม คือ

1. ร่วมประชุมปรึกษาหารือ
2. ร่วมทีมงาน
3. ร่วมวางแผน
4. ร่วมระดมสมอง
5. ร่วมศึกษาข้อมูล
6. ร่วมมือวิเคราะห์ข้อมูล
7. ร่วมปฏิบัติการ
8. ร่วมประเมินผล
9. ร่วมปรับปรุงและพัฒนา

กระบวนการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้เสนอขั้นตอนกระบวนการ
นิเทศการศึกษา 4 ขั้นตอน ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ
ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

กระบวนการของการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

สจ๊วต อูทรานันท์ (2530) กล่าวถึงว่กระบวนการนิเทศ มีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

1. กระบวนการวางแผน (Planning Process)
2. กระบวนการจัดการ (Organizing Process)
3. กระบวนการนำ (Leading Process)
4. กระบวนการควบคุม (Controlling Process)
5. กระบวนการประเมินผล (Assessing Process)

สรุปกระบวนการของการนิเทศการศึกษา

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ พอจะสรุปขั้นตอน กระบวนการนิเทศการศึกษาได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 หน่วยย่อยที่ 2.1

กิจกรรมศาสตร์การนิเทศ

1. ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษา คำชี้แจงตามใบกิจกรรมที่ 2.1.1
ศาสตร์การนิเทศ ปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความ
สนใจของแต่ละบุคคล
2. สรุปลงเป็นองค์ความรู้ บันทึกเป็นรายบุคคลตามแบบบันทึกใบ
กิจกรรมที่ 2.1.1 ตามเอกสารฯ หน้า 57
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม
4. คัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด เป็นตัวแทนของกลุ่มนำเสนอต่อที่
ประชุมใหญ่

ความรู้พื้นฐานจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

กรอบคลุมภารกิจการปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศฯ ที่สำคัญ คือ

- หลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการเรียนรู้
- การวัด การประเมินผลการศึกษา
- สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- การประกันคุณภาพการศึกษา
- จุดเน้นและนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ และ

สพฐ.

-ฯลฯ

ตัวอย่างการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ

เกี่ยวกับ

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (Quality Assurance) เป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และ สาธารณะชนมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ใน หลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และสามารถ ดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของครูใน ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก พร้อมทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม เป็นต้น

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม มาตรา 47 ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ

1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน
2. ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 4)

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยยึดหลักการที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. การดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

กระบวนการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของ
หลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA)
ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การร่วมกันวางแผน (Planning)
2. การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)
3. การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)
4. การร่วมกันปรับปรุง (Action)

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

แผนภาพ การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ

การประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

นโยบายการประเมินคุณภาพภายนอกฉบับใหม่

รูปแบบและหลักการประเมินคุณภาพรอบใหม่ ประกอบด้วย การประเมินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) และการประเมินเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment)

นโยบายการประเมินคุณภาพภายนอกฉบับใหม่ (ต่อ)

แนวทางการประเมินภายนอกฉบับใหม่ จะไม่ใช่เป็นการประเมินเพื่อตัดสินว่าใครได้ระดับใด ผ่านหรือไม่ผ่าน เป็นการประเมินที่ไม่มี การรับรองคุณภาพของสถานศึกษา แต่จะเป็นการประเมินเชิงพัฒนา ที่มีผู้เชี่ยวชาญไปช่วยเหลือ และแนะนำ

นโยบายการประเมินคุณภาพภายนอก รอบใหม่ (ต่อ)

องค์ประกอบผู้ประเมินคุณภาพภายนอก รอบใหม่ จะมี
องค์ประกอบผู้ประเมินที่ประกอบด้วย ตัวแทน 3 ส่วน คือ

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (สมศ.)
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นอิสระจากการตรวจ โดยการ
ประเมินรอบใหม่นี้ จะให้ความสำคัญกับมาตรฐานผู้ประเมินที่
เน้นทักษะ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ (Subjective
Assessment)

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ
คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน
สถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง
สำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การ
ประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา
(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม : มาตรา 4)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มี 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้
ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์
ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คนไทยเป็นคน
เก่ง คนดี และมีสุข มีตัวบ่งชี้ 5 ข้อ

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มีตัวบ่งชี้ 3 ข้อ

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ /
สังคมแห่งความรู้ มีตัวบ่งชี้ 3 ข้อ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีสุข มีตัวบ่งชี้ 5 ข้อ คือ

1. กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์
2. ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม
3. มีทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว
4. มีทักษะทางสังคม
5. มีคุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มีตัวบ่งชี้ 3 ข้อ คือ

1. การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
2. มีการพัฒนาผู้บริหาร ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ
3. มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/
สังคมแห่งความรู้ มีตัวบ่งชี้ 3 ข้อ คือ

1. การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่าง
สถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่ง
ความรู้
2. การศึกษาวิจัย สร้างเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และ
กลไกการเรียนรู้
3. การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของ
สังคม

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สอดคล้องกับการประเมินภายนอก

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 ลงวันที่ 11
ตุลาคม 2559 มีจำนวน 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร
สถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนากิจการจากผลการสอบวัดระดับชาติ
- 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงานหรือการทำงาน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

---

1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

1. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 2.1 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ทุกกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
  - 2.2 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
  - 2.3 การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
  - 2.4 การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

**3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบ
ต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้
มาตรฐาน**

**4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัด
การศึกษา**

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียน
ทุกคนมีส่วนร่วม

2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชน
และท้องถิ่น

3. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของ
ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่มีประสิทธิภาพ

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อ
ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (2559) ได้จัดทำคู่มือเป็นแนวทางให้สถานศึกษา

ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดของคู่มือสรุปได้

ดังนี้

1. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษา
ปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง กระทบ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อน
คุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา
การศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐาน
จึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และ
คุณภาพของสถานศึกษา และให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการ
ประเมินคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มี
ประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง
ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความรู้
ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา
และมีพัฒนาการในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์
และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะที่
พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและ
จัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู
และบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และ
ด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้าน
คุณภาพการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการ
สอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของ
ชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการ และ
ความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้
เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล
สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ
และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็น
ระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มี

ประสิทธิผล หมายถึง การวางระบบการจัดการคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบและรับชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 4 ระดับ

---

1. ระดับ 4 ดีเยี่ยม
2. ระดับ 3 ดี
3. ระดับ 2 พอใช้
4. ระดับ 1 ปรับปรุง

4. รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้น

พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา มีรายละเอียดประกอบด้วย
ประเด็นพิจารณา ระดับคุณภาพ และตัวอย่าง
การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การตัดสินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวม

ให้ตัดสินจากผลการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล โดยนำผลการประเมินรายมาตรฐานเหล่านั้น มาพิจารณาเป็นภาพรวมเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามระดับคุณภาพ

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักทดสอบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)
ให้แนวทางดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้อย่างรอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

2. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของ

สถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic rubrics)

3. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของ
สถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและ
เกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษา
เอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน
ตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการ
ดำเนินงานเพื่อพัฒนา และสะท้อนคุณภาพการ
ดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของ
สถานศึกษา

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูล และเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

5. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้
เข้าใจถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของ
ตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปลงและเขียนรายงาน
การประเมินตนเอง (self-assessment report)

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สาระสำคัญของกฎกระทรวงการประกัน

คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

ตามใบความรู้ที่ 2.1.3 เรื่อง กฎกระทรวงการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561

กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 หน่วยย่อยที่ 2.1

ความรู้พื้นฐานจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

1. ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษา คำชี้แจงตามใบกิจกรรมที่ 2.1.2
ความรู้พื้นฐานในการนิเทศการศึกษา ปฏิบัติการศึกษาค้นคว้า
หาความรู้ตามความสนใจของแต่ละบุคคล
2. สรุปเป็นองค์ความรู้ บันทึกเป็นรายบุคคลตามแบบบันทึกใบ
กิจกรรมที่ 2.1.2 ตามเอกสารฯ หน้า 58
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม
4. คัดเลือกผลงานที่ดีที่สุด เป็นตัวแทนของกลุ่มนำเสนอต่อที่
ประชุมใหญ่

สวัสดี